

Ympäristölautakunta

15.10.2024

Aika 15.10.2024 klo 12:00 - 13:16**Paikka** Kaupunginhallituksen kokoushuone 2.krs**Käsitellyt asiat**

§	Otsikko	Sivu
§ 92	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 93	Pöytäkirjan tarkastus	4
§ 94	Valtuutettu Viivi Järvelän ja 29 muun valtuutetun aloite Kemlin kaupungin liittymisestä päästöttömyyttä, jätteettömyyttä ja globaalisti kestävästä kulutuksesta tavoittelevien edelläkävijäkaupunkien ja -kuntien Fisu-verkoston / Tehdyt toimenpiteet ja Kulma - 2024 hankkeeseen osallistuminen	5
§ 95	Ympäristötoimialan hankintavaluudet 2024	11
§ 96	Ympäristötoimialan tilinkäyttöoikeudet ja laskujen hyväksyjät vuonna 2024	13
§ 97	Yleisten alueiden sijoitus- ja kaivulupaehdot	15
§ 98	Ympäristötoimialan myöntämien lupien hinnoittelu	16
§ 99	Konekeskuksen laskutushinnat 2024	17
§ 100	Rytikarin koulurakennusten purkaminen 2024	18
§ 101	Ympäristötoimialan talousseuranta	19
§ 102	Ajankohtaiset asiat	20

Ympäristölautakunta

15.10.2024

Osallistujat

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Pasoja Jouko	12:00 - 13:16	Puheenjohtaja	
	Alamommo Jaakko	12:00 - 13:16	Varapuheenjohtaja	
	Alatalo Ulla	12:00 - 13:16	Varajäsen	
	Heiskanen Päivi	12:00 - 13:16	Jäsen	
	Härkönen Heikki	12:00 - 13:16	Jäsen	
	Kettunen Matti	12:00 - 13:16	Jäsen	
	Laitila Minna	12:00 - 13:16	Jäsen	
	Mikkanen Anneli	12:00 - 13:16	Jäsen	
	Pudas Markku	12:00 - 13:16	Jäsen	
	Tiensuu Leena	12:07 - 13:16	Jäsen	Teams etäyhteydellä
Muu	Grönvall Mika	12:00 - 13:16	Esittelijä, ympäristöjohtaja	
	Pöykiö Risto	12:00 - 12:32	Ympäristöpäällikkö	
	Virpi Mäki-Iso	12:00 - 12:53	Tilapalvelupäällikkö	
	Kuukasjärvi Taina	12:00 - 13:16	Sihteeri	
Poissa	Knuuti Katriina			
	Lescelius Marko			
	Vuorela Ronja			

Käsitellyt asiat

92 - 102 §

AllekirjoittajatJouko Pasoja
puheenjohtajaTaina Kuukasjärvi
sihteeriPäivi Heiskanen
pöytäkirjantarkastajaMarkku Pudas
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu Kemin kaupungin asianhallintajärjestelmässä.

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä
Yleisessä tietoverkossa

Ympäristölautakunta

§ 92

15.10.2024

Lailisuus ja päätösvaltaisuus

Ympäristölautakunta 15.10.2024 § 92

Esittelijä

Puheenjohtaja Jouko Pasoja

Päätösehdotus

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Ympäristölautakunta

§ 93

15.10.2024

Pöytäkirjan tarkastus

Ympäristölautakunta 15.10.2024 § 93

Esittelijä

Puheenjohtaja Jouko Pasoja

Päätösehdotus

Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi Markku Pudas ja Leena Tiensuu.

Päätös

Valittiin pöytäkirjan tarkastajiksi Markku Pudas ja Päivi Heiskanen.

Kaupunginvaltuusto	§ 44	06.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 174	13.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 220	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 71	09.09.2024
Ympäristölautakunta	§ 94	15.10.2024

Valtuutettu Viivi Järvelän ja 29 muun valtuutetun aloite Kemin kaupungin liittymisestä päästöttömyyttä, jätteettömyyttä ja globaalisti kestävästä kulutuksesta tavoittelevien edelläkävijäkaupunkien ja -kuntien Fisu-verkoston / Tehdyt toimenpiteet ja Kulma - 2024 hankkeeseen osallistuminen

Kaupunginvaltuusto 06.05.2024 § 44

Valtuutettu Viivi Järvelä esitti seuraavan aloitteen:

Kemin kaupungin liittyminen päästöttömyyttä, jätteettömyyttä ja globaalisti kestävästä kulutuksesta tavoittelevien edelläkävijäkaupunkien ja -kuntien Fisu-verkoston

Kemin kaupunki on jo vuosia painottanut yhtenä strategisena painopisteenään Vihreää Kemiä ja tähän strategiseen painopisteeseen liittyen esimerkiksi pyrkinyt pienentämään kaupungin hiilijalanjälkeä, vähentämään kulutusta, panostamaan kiertotalouteen ja arvioimaan ekologisuutta ja kestävyyttä suuremmissa hankinnoissaan. Kemin kaupunki kuuluu jo ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden Hinku-verkoston, jonka jäsenet tavoittelevat 80 % päästövähennystä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Hinku-järjestöön kuuluu liki 100 kuntaa.

Ilmastonmuutos, luontokato ja biodiversiteetin köyhtyminen ovat kiistatta yksiä ihmiskunnan suurimmista haasteista ja niiden torjuminen vaatii sekä kuntien tasolla, kansallisesti, Euroopan tasolla että globaalisti nopeita, rohkeita ja kunnianhimoisia toimia. Eurooppa on maailman nopeimmin lämpenevä maanosa ja Suomen arktinen luonto on erityisen herkkä lämpenemisen vaikutuksille. Suomalaisten kulutuksen hiilijalanjälki on kuitenkin 2000-luvulla lähes puolittunut, vaikka suomalaisten elintaso ei ole merkittävästi heikentynyt. Kulutuksen hiilijalanjäljen pienenemisen taustalla onkin etenkin lämmityksen, liikkumisen ja ruoan päästöjen väheneminen, eli kunnilla ja valtiolla on ollut päästöjen ja kulutuksen vähenemisessä merkittävä rooli. Suurin vaikuttavuus päästöjen vähentämiselle saavutetaan silloin, kun jokaisella päätöksenteon tasolla huomioidaan ilmasto- ja ympäristövaikutukset sekä tehdään kullekin tasolle mahdollisia, kunnianhimoisia toimia.

Fisu (Finnish Sustainable Communities) on edelläkävijäkaupunkien ja -kuntien yhteisö, jonka jäsenet tavoittelevat vuoteen 2050 mennessä hiilineutraaliutta, jätteettömyyttä ja globaalisti kestävästä kulutuksesta. Fisuverkoston kuuluu tällä hetkellä 11 kaupunkia tai kuntaa ja verkosto tarjoaa jäsenilleen tietoa, asiantuntija-apua, toimintatapoja ja tukea sekä tavoitteiden saavuttamista tukevia hankkeita. Lisäksi Fisuverkoston palvelukeskus, josta vastaavat Motiva Oy ja Suomen ympäristökeskus SYKE, tuottaa jäsenkunnille tietoa kuntien hiilijalanjäljestä, jätteistä ja ekologisesta jalanjäljestä tueksi kuntien työhön kohti päästöttömyyttä, jätteettömyyttä ja kestävästä kehitystä.

Kaupunginvaltuusto	§ 44	06.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 174	13.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 220	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 71	09.09.2024
Ympäristölautakunta	§ 94	15.10.2024

Fisu-verkoston liittyminen tarjoaisi Kemille runsaasti työkaluja, tukea ja uusia toimintatapoja kaupunkistrategian toteuttamiseksi ja nostaisi Kemien Suomen tämän hetken kunnianhimoisimpien ilmasto- ja ympäristötyötä tekevien kuntien joukkoon. Näistä syistä me allekirjoittaneet esitämme, että Kemien kaupunki käynnistää valmistelun Fisu-verkoston liittymiseksi ja Kemien kaupunginvaltuusto päättää liittymisestä verkostoon. Jäsenyyden edellytyksenä on sitoutuminen verkoston tavoitteisiin hiilineutraaliudesta, jätteettömyydestä ja globaalisti kestävästä kulutuksesta vuoteen 2050 mennessä, sitoutuminen verkoston välitavoitteisiin vuodelle 2030 ja vuosittainen jäsenmaksun maksaminen. Alle 30 000 asukkaan kuntien vuosittainen jäsenmaksu on 4 000 euroa (+ alv). Verkoston välitavoite vuodelle 2030 on tavoite vähentää päästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta, johon Kemi on jo sitoutunut kuuluessaan Hinku-verkostoon.

Päätös Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus 13.05.2024 § 174

Valmistelu

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus lähettää aloitteen kaupungin kanslialle lausuntoa varten.

Päätös Kaupunginhallitus päätti lähettää aloitteen kaupungin kanslialle lausuntoa varten.

Kaupunginhallitus 17.06.2024 § 220

Valmistelu

Valmistelu: hallinto- ja kehitysjohtaja Jukka Vilen ja kestävän kehityksen päällikö Eija Kinnunen

Kemien kaupungin liittyminen Viivi Järvelän ja 29 muun valtuutetun aloitteen mukaisesti Fisu-kuntien (Finnish Sustainable Communities) verkostoon voisi tukea kaupungin kestävästä kehityksestä ja edistää sekä vahvistaa kaupungin imagoa vihreän siirtymän edelläkävijänä. Liittyminen Fisu-verkostoon oletettavasti myös parantaisi Kemien kaupungin imagoa ja vetovoimaa erityisesti nuorten parissa. Kemien kaupungin liittymistä Fisu-verkostoon on pohdittu ja arvioitu jo aiemminkin. Merkittävimmäksi ongelmaksi Fisu verkostoon liittymisessä tulisi muodostumaan käytettävissä olevien kestävän kehityksen käytännön toiminnan johtamisen, kehittämisen ja raportoinnin resurssin rajallisuus.

Kaupunginvaltuusto	§ 44	06.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 174	13.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 220	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 71	09.09.2024
Ympäristölautakunta	§ 94	15.10.2024

Fisu-kunnilla on useita tavoitteita, joihin siihen liittyvät jäsenet sitoutuvat. Ne sitoutuvat olemaan hiilineutraaleja vuoteen 2030 mennessä ja jätteettömiä vuoteen 2050 mennessä. Liittyminen verkostoon voisi auttaa Kemiä saavuttamaan nämä kunnianhimoiset tavoitteet tarjoamalla tietoa ja tukea. Verkosto tarjoaa kunnille mahdollisuuden verkostoitua ja tehdä yhteistyötä muiden kuntien kanssa ja oppia kunnilta, jotka jakavat samat tavoitteet ja haasteet.

Kestävän kehityksen toimenpiteet, kuten energiatehokkuuden parantaminen, uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen ja jätteen vähentäminen tukevat kaupungin jo aloittamaa ympäristösertifikaattityötä ja voisivat tuoda taloudellisia säästöjä luontoarvojen lisäksi. Erityisesti energiatehokkuuden parantaminen ja resurssien tehokkaampi käyttö voivat tuoda taloudellisia säästöjä pitkällä aikavälillä. Kestävän kehityksen toimenpiteet ja sitä myötä kaupungin vihreä imago voivat luoda uusia työpaikkoja ja liiketoimintamahdollisuuksia, sillä kestävä kehitys ja ympäristöystävällisyys ovat yhä tärkeämpiä tekijöitä niin yrityksille kuin asukkaillekin, kun he valitsevat asumisen tai toimipaikan sijaintiaan.

Vaikka Fisu-kuntien verkostoon liittymisestä on monia potentiaalisia hyötyjä, aiheutuu liittymisestä myös haasteita. Kestävän kehityksen toimenpiteet vaativat usein merkittäviä alkuinvestointeja. Energiatehokkuuden parantaminen, uusiutuvien energialähteiden käyttöönotto ja muut vastaavat projektit voivat olla kalliita, ja niiden taloudelliset hyödyt saattavat ilmetä vasta pitkällä aikavälillä. Kemin kaupungilla on vaikeuksia saavuttaa sille asetettuja KETS-tavoitteita sekä jätehuollon raportoinnissa ja kuljetusten optimoinnissa on yhä paljon kehitettävää. Liittyminen verkostoon vaatii lisää hallinnollista työtä, kuten raportointia, seurantaa, mittaamista ja arviointia sekä käytännön operatiivista työtä. Kemin kaupungilla on varsin rajoitetusti resursseja toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä eikä sitoutuminen koko organisaation tasolla ole vielä optimaalista ja em. tavoitteita tukevaa, mikä voi johtaa kestävästä kehityksestä vastaavan henkilöstön liian raskaaseen työtaakkaan ja paineeseen.

Kemin kaupunki kuuluu tällä hetkellä Hinku-kuntiin, joiden tavoitteet ovat pitkälti yhteneviä Fisu-kuntien kanssa. Fisu-kuntien tavoitteet ovat hiukan laajemmat kuin Hinku-kunnilla sisältäen mm. tavoitteita laajemmasta resurssiviisaudesta ja jätteiden vähentämisestä, kun taas Hinku-kunnat nimensäkin mukaisesti keskittyvät hiilineutraalisuuden saavuttamiseen. Hinku- ja Fisu kuntiin kuulumisen osoittaisi eittämättä vahvaa sitoutumista ympäristöasioihin ja ilmastomuutoksen torjuntaan.

On syytä huomata ja korostaa, että Kemin kaupunki on ainoa kunta Suomessa, joka on saanut ympäristösertifikaatti ISO 14001:n käytännön ympäristövaikutteisille toimille. ISO-sertifikaatin ylläpitäminen ja siihen sisältyvän toimintamallin kehittäminen, juurruttaminen osaksi arkisia työtehtäviä ja laajentaminen koskemaan koko organisaatiota on meille lähivuosien suurimpia haasteita. Sertifioituja toimintoja ovat mm jätehuolto ja energiatehokkuus, joten sinällään Fisu-kuntiin liittyminen ei käytännön

Kaupunginvaltuusto	§ 44	06.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 174	13.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 220	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 71	09.09.2024
Ympäristölautakunta	§ 94	15.10.2024

toimintaan oletettavasti juurikaan toisi lisäarvoa, mutta sen myötä hallinnollinen taakka kasvaisi entiestään ja kustannukset lisääntyisivät.

Kemin kaupungilla on kestävä kehityksen päällikkö (80% työaika), joka vastaa ja johtaa ympäristövaikutteisten toimien mm ISO sertifikaattien ylläpidosta, raportoinnin ja kehittämisen johtamisesta sekä monesta käytännön toimesta tapahtumasta. Resurssin riittävyys nykyistenkin toimien hoitamiseen on hyvin rajallinen ja liittymisen suurin haaste liittyisikin olemassa olevan resurssin riittävyyteen ja että liittymisellä ei vaaranneta nykyisten tehtävien ja tavoitteiden tuloksellista hoitamista sekä saavuttamista.

Fisu kuntiin liittymisestä täytyy maksaa vuosittainen 4000 euron jäsenmaksu.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa oheisen lausunnon kaupunginvaltuustolle Viivi Järvelän ja 29 muun valtuutetun aloitteeseen Kemin kaupungin liittymisestä Fisukuntien (Finnish Sustainable Communities) verkostoon ja päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että Kemin kaupunki liittyy Fisukuntaverkostoon ja antaa asian valmisteluvastuun ympäristötoimen vastuulle.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa oheisen lausunnon kaupunginvaltuustolle Viivi Järvelän ja 29 muun valtuutetun aloitteeseen Kemin kaupungin liittymisestä Fisukuntien (Finnish Sustainable Communities) verkostoon ja päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että Kemin kaupunki liittyy Fisukuntaverkostoon ja antaa asian valmisteluvastuun ympäristötoimen vastuulle.

Kaupunginvaltuusto 09.09.2024 § 71**Päätösehdotus**

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi oheisen lausunnon Viivi Järvelän ja 29 muun valtuutetun aloitteeseen Kemin kaupungin liittymisestä Fisukuntien (Finnish Sustainable Communities) verkostoon.

Kaupunginvaltuusto päättää, että Kemin kaupunki liittyy Fisukuntaverkostoon ja antaa asian valmisteluvastuun ympäristötoimen vastuulle.

Päätös

Minna Laitila esitti päätökseen eriävän mielipiteen, joka on liitteenä.

Kaupunginvaltuusto päätti merkitä tiedoksi oheisen lausunnon Viivi Järvelän ja 29 muun valtuutetun aloitteeseen Kemin kaupungin liittymisestä Fisukuntien (Finnish Sustainable Communities) verkostoon.

Kaupunginvaltuusto	§ 44	06.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 174	13.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 220	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 71	09.09.2024
Ympäristölautakunta	§ 94	15.10.2024

Kaupunginvaltuusto päätti, että Kemin kaupunki liittyy Fisukuntaverkostoon ja antaa asian valmisteluvastuun ympäristötoimen vastuulle.

**Ympäristölautakunta 15.10.2024 § 94
268/00.04.01/2024**

Valmistelu

Ympäristöpäällikkö Risto Pöykiö

Fisu-verkoston liittymisen osalta on tehty seuraavat toimenpiteet:

- Ympäristöpäällikkö R. Pöykiö osallistui Fisuverkostotapaamiseen 24-25.9.2024 (Teams).
- Ympäristöpäällikkö otti 26.9.2024 sähköpostilla yhteyttä Fisupalvelukeskukseen (fisu@motiva.fi) lisäohjeiden saamiseksi Fisuverkoston liittymisen yksityiskohdista ja kaupungilta vaadittavista toimenpiteistä. Yhteydenotossa oli mukana kaupunginvaltuuston päätös Kemin halukkuudesta liittyä Fisuverkoston. Liittyminen edellyttää ensimmäisenä vaiheena yhteydenottoa Fisupalvelukeskukseen sähköpostilla em. tavalla.

Liitteenä tilausvahvistus Kemin kulutusperäisten päästöjen laskennasta (Kulma – 2024 hanke).

Hanke käynnistyy lokakuussa 2024 ja se on Sitowisen Oy:n ja Luonnonvarakeskuksen(*) yhteishanke, jossa lasketaan hankkeessa mukana olevien kuntien ja kuntalaisten kulutuksesta aiheutuvat päästöt viideltä sektorilta: energiankulutus, rakentaminen, liikkuminen, ruoka sekä tavarat ja palvelut.

Kulutusperäisten päästöjen laskenta on tarpeen, jotta tiedetään kasvihuonekaasupäästöjen muodostuminen kulutussektorittain, jotta voidaan arvioida mikä osuus eri kulutussektoreilla on kasvihuonekaasupäästöjen kokonaispäästöistä.

Kulutusperäisten päästöjen laskennan tietolähteenä ovat: Kunnittainen sähkönkulutus (Energiateollisuus ry), Kaukolämpötilasto (Energiateollisuus ry), Öljylämmityksen tiedot (CO₂-raportti ja kuntien toimittamat tiedot), FRES-malli (Syke), LCA-kertoimet (tuotettu useiden lähteiden perusteella), Polttoaineluokitus (Tilastokeskus), Vapaa-ajan asuntojen omistustiedot (Tilastokeskus), Mökkibarometri, ja Tietokyselyt.

Kaupunginvaltuusto	§ 44	06.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 174	13.05.2024
Kaupunginhallitus	§ 220	17.06.2024
Kaupunginvaltuusto	§ 71	09.09.2024
Ympäristölautakunta	§ 94	15.10.2024

Hankkeeseen on ilmoittautunut mukaan jo 15 kuntaa, jotka ovat pääasiassa Fisu-kuntia. Hanke päättyy keväällä 2025 ja hankkeen lopputuloksena syntyvä materiaali toimitetaan tilaajille keväällä 2025. Hankkeeseen osallistuminen maksaa Kemini kaupungille 1800 eur (alv 0%).

(*) Luonnonvarakeskus (LUKE) on maa- ja metsätalousministeriön alainen tutkimuslaitos, joka aloitti toimintansa 1. tammikuuta 2015. Luonnonvarakeskus muodostettiin yhdistämällä Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT, Metsäntutkimuslaitos METLA, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL sekä Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus TIKE:n tilastotuotanto.

Esittelijä	Ympäristöjohtaja Mika Grönvall
Päätösehdotus	Merkitään tiedoksi.
Päätös	Merkittiin tiedoksi.

Ympäristölautakunta	§ 9	16.01.2024
Ympäristölautakunta	§ 69	20.08.2024
Ympäristölautakunta	§ 95	15.10.2024

Ympäristötoimialan hankintavaltuudet 2024

Ympäristölautakunta 16.01.2024 § 9

Valmistelu	Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, 9.1.2024 Kaupunginhallitus on päättänyt Kemin kaupungin hankintavaltuudet- ja rajat kokouksessaan 9.11.2020 § 401. Ympäristötoimialan hankintavaltuudet vuodelle 2024 on <u>liitteenä</u>
Esittelijä	Ympäristöjohtaja Mika Grönvall
Päätösehdotus	Lautakunta hyväksyy hankintavaltuudet vuodelle 2024.
Päätös	Lautakunta hyväksyi hankintavaltuudet vuodelle 2024.

Ympäristölautakunta 20.08.2024 § 69

Valmistelu	Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, 13.8.2024 Ympäristötoimialan henkilöstössä on tapahtunut muutoksia ja sen vuoksi hankintavaltuudet tulee päivittää <u>liitteen</u> mukaisesti.
Esittelijä	Ympäristöjohtaja Mika Grönvall
Päätösehdotus	Lautakunta hyväksyy hankintavaltuudet vuodelle 2024.
Päätös	Lautakunta hyväksyi hankintavaltuudet vuodelle 2024.

Ympäristölautakunta 15.10.2024 § 95 12/02.08.00/2022

Valmistelu	Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, 9.10.2024 Ympäristötoimialan henkilöstössä on tapahtunut muutoksia ja sen vuoksi hankintavaltuudet tulee päivittää <u>liitteen</u> mukaisesti.
-------------------	---

Ympäristölautakunta	§ 9	16.01.2024
Ympäristölautakunta	§ 69	20.08.2024
Ympäristölautakunta	§ 95	15.10.2024

Esittelijä Ympäristöjohtaja Mika Grönvall

Päätösehdotus Lautakunta hyväksyy hankintavaltuudet vuodelle 2024.

Päätös Lautakunta hyväksyi hankintavaltuudet vuodelle 2024.

Ympäristölautakunta	§ 8	16.01.2024
Ympäristölautakunta	§ 70	20.08.2024
Ympäristölautakunta	§ 96	15.10.2024

Ympäristötoimialan tilinkäyttöoikeudet ja laskujen hyväksyjät vuonna 2024

Ympäristölautakunta 16.01.2024 § 8

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, 9.1.2024

Talousarvion täytäntöönpano-ohje edellyttää hankinnoista vastaaville henkilöille tilinkäyttöoikeuksien antamista ja oikeutta hyväksyä laskuja.

Hankinnoissa tulee huomioida lisäksi henkilöille annetut enimmäis hankintamäärät, jotka päätetään yksityiskohtaisesti ympäristölautakunnassa, sekä muut kaupungin kulloinkin voimassa olevat ohjeet hankinnoista.

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeeseen ja kaupungin ohjeistukseen hankinnoista tulee perehtyä omatoimisesti.

Liitteenä ympäristötoimialan laskujen hyväksyjät 2024

Esittelijä

Ympäristöjohtaja Mika Grönvall

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta myöntää tilinkäyttöoikeudet ja oikeuden hyväksyä laskuja vuonna 2024 liitteen mukaisesti.

Päätös

Ympäristölautakunta myönsi tilinkäyttöoikeudet ja oikeuden hyväksyä laskuja vuonna 2024 liitteen mukaisesti.

Ympäristölautakunta 20.08.2024 § 70

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, 13.8.2024

Ympäristötoimialan henkilöstössä on tapahtunut muutoksia ja sen vuoksi tilinkäyttöoikeudet ja laskujen hyväksyjät tulee päivittää.

Esittelijä

Ympäristöjohtaja Mika Grönvall

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta myöntää tilinkäyttöoikeudet ja oikeuden hyväksyä laskuja vuonna 2024 liitteen mukaisesti.

Päätös

Ympäristölautakunta myöntää tilinkäyttöoikeudet ja oikeuden hyväksyä laskuja vuonna 2024 liitteen mukaisesti.

Ympäristölautakunta	§ 8	16.01.2024
Ympäristölautakunta	§ 70	20.08.2024
Ympäristölautakunta	§ 96	15.10.2024

**Ympäristölautakunta 15.10.2024 § 96
626/02.06.00/2023**

Valmistelu	Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, 9.10.2024 Ympäristötoimialan henkilöstössä on tapahtunut muutoksia ja sen vuoksi tilinkäyttöoikeudet ja laskujen hyväksyjät tulee päivittää.
Esittelijä	Ympäristöjohtaja Mika Grönvall
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta myöntää tilinkäyttöoikeudet ja oikeuden hyväksyä laskuja vuonna 2024 liitteen mukaisesti.
Päätös	Ympäristölautakunta myönsi tilinkäyttöoikeudet ja oikeuden hyväksyä laskuja vuonna 2024 liitteen mukaisesti.

Liitteet

- 3 Ympäristötoimialan tilinkäyttöoikeudet ja laskujen hyväksyjät ltk 15.10.2024

Ympäristölautakunta

§ 97

15.10.2024

Yleisten alueiden sijoitus- ja kaivulupaehdot**Ympäristölautakunta 15.10.2024 § 97
304/10.00.04/2023****Valmistelu**

Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, 9.10.2024

Ympäristötoimiala myöntää kaupungin omistamille alueille johtojen ja putkistojen sekä laitteiden sijoituslupia. Sijoituslupiin liittyy aina työn toteuttaminen, jolloin alueet tulee ennallistaa.

Ohjeistus on päätetty ympäristölautakunnassa 16.5.2023 § 44. Ohjeistukseen on tehty teknisluonteisia päivityksiä. Päivitetty ohjeistus on **liitteenä**. Ohjeet on päivitetty vastaamaan tämän päivän suunnittelu- ja rakennustapaohjeistuksia ja lainsäädäntöä. Kaupunki valvoo myös fyysisesti jokaista luvitettua työmaata ja perii siitä lautakunnan päättämän taksan.

Esittelijä

Puheenjohtaja Mika Grönvall

Päätösehdotus

Lautakunta hyväksyy yleisten alueiden sijoitus- ja kaivulupaehdot

Päätös

Lautakunta hyväksyi yleisten alueiden sijoitus- ja kaivulupaehdot.

Liitteet

4 Ehtoja, ohjeita ja määräyksiä luvan saajalle

Ympäristölautakunta

§ 97

15.10.2024

5 Hakemuslomake

Ympäristölautakunta

§ 98

15.10.2024

Ympäristötoimialan myöntämien lupien hinnoittelu**Ympäristölautakunta 15.10.2024 § 98
787/02.05.00/2021****Valmistelu**

Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, 10.10.2024

Ympäristötoimialan lupamaksuja on päivitetty viimeksi tammikuussa 2020. Taksoja on päivitetty elinkustannusindeksin (1/2020-8/2024) mukaisesti. Päivitetyt taksat ovat **liitteenä**.

Esittelijä

Ympäristöjohtaja Mika Grönvall Mika Grönvall

Päätösehdotus

Lautakunta hyväksyy liitteen mukaiset taksat 1.1.2025 alkaen.

Päätös

Lautakunta hyväksyi liitteen mukaiset taksat 1.1.2025 alkaen.

Ympäristölautakunta § 96 21.11.2023
Ympäristölautakunta § 99 15.10.2024

Konekeskuksen laskutushinnat 2024

Ympäristölautakunta 21.11.2023 § 96

Valmistelu Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, 9.11.2023

Talousarvio-ohjeen mukaan taksat tulee tarkistaa vastaamaan kustannuskehitystä. Konekeskuksen taksat on tarkistettu viimeksi vuonna 2022. Konekeskuksen taksojen korotustarve on noin 4 % ja se johtuu yleisestä hintakehityksestä. Leasingkaluston osalta vuokrahinnat noudattelevat olemassa olevaa leasing sopimusta. Konekeskuksen päivitetty taksat on liitteenä.

Esittelijä Ympäristöjohtaja Mika Grönvall

Päätösehdotus Lautakunta hyväksyy liitteen mukaiset konekeskuksen taksat 1.1.2024 alkaen.

Päätös Lautakunta hyväksyi liitteen mukaiset konekeskuksen taksat 1.1.2024 alkaen.

Ympäristölautakunta 15.10.2024 § 99 787/02.05.00/2021

Valmistelu Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, 9.10.2024

Talousarvio-ohjeen mukaan taksat tulee tarkistaa vastaamaan kustannuskehitystä. Lisäksi konekaluston osalta on tapahtunut muutoksia, kun kalustoa on myyty ja tilalle on hankittu autoja ja koneita leasing sopimuksella. Taksaluettelo vuodelle 2025 on liitteenä.

Esittelijä Ympäristöjohtaja Mika Grönvall

Päätösehdotus Lautakunta hyväksyy liitteen mukaiset konekeskuksen taksat 1.1.2025 alkaen.

Päätös Lautakunta hyväksyi liitteen mukaiset konekeskuksen taksat 1.1.2025 alkaen.

Liitteet

7 Konekeskus hinnasto 1.1.2025

Ympäristölautakunta

§ 100 15.10.2024

Rytikarin koulurakennusten purkaminen 2024**Ympäristölautakunta 15.10.2024 § 100
480/02.08.00/2024****Valmistelu**

Tilapalvelupäällikkö Virpi Mäki-Iso

Tilapalvelut on järjestänyt tarjouskilpailun Kemin Rytikarissa sijaitsevien koulurakennusten (pääkoulu ja lisärakennus) purkutyöstä, purkujätteen poiskuljetuksesta sekä purkualueen siistimisestä.

Tarjoajien tuli tutustua kohteeseen ennen tarjousten jättämistä. Kohdetta esiteltiin 7.10.2024 ja kohteeseen kävi tutustumassa 11 urakoitsijaa.

Tarjousten jättöaika päättyi perjantaina 11.10.2024 kello 12.00. Tarjouksia saatiin määräaikaan mennessä yhdeksän (9) kappaletta. Tarjousten vertailu on **liitteenä**. Halvimman tarjouksen tehneen urakoitsijan kanssa on käyty tarjouksen selonottoneuvottelu 14.10.2024. Todettiin että tarjouspyynnöstä ja urakkatarjouksesta vallitsi yksimielisyys.

Esittelijä

Ympäristöjohtaja Mika Grönvall

Päätösehdotus

Lautakunta valitsee urakoitsijaksi halvimman tarjouksen jättäneen Tapani Saari Oy:n. Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Lautakunta valitsi urakoitsijaksi halvimman tarjouksen jättäneen Tapani Saari Oy:n. Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Ympäristölautakunta

§ 101

15.10.2024

Ympäristötoimialan talousseuranta

Ympäristölautakunta 15.10.2024 § 101

Ympäristötoimialan talousseuranta 1.1.-9.10.2024 on oheismateriaalina.**Päätösehdotus**

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Ympäristölautakunta

§ 102 15.10.2024

Ajankohtaiset asiat**Ympäristölautakunta 15.10.2024 § 102**

- Keskusteltiin kaupungin omistamien puistoalueiden luvattomista käyttöönotoista. Sovittiin, että toimiala valmistelee tiedotteen kaupungin somekanaville ja mahdollisesti mediaan.

- Elijärventielle on mahdollista saada valtionavustusta vuonna 2025, joten hanke siirretään seuraavalle vuodelle.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 92, § 93, § 94, § 97, § 101, § 102

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 95, § 96, § 98, § 99**OIKAISUVAATIMUSOHJEET**

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Kemin kaupungin ympäristötoimialan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Kemin ympäristölautakunta
Valtakatu 26, 94100 Kemi
ymparisto@kemi.fi
puh. ((016) 259 111

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti ja se on tekijän allekirjoitettava. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Kemin kaupungin ympäristötoimialan kirjaamosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 100**HANKINTAOIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS**

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä *hankintalaki*) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä *hankintaoikaisu*). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä *asianosainen*). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Hankintaoikaisuvaatimuksen vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

I HANKINTAOIKAISUOHJE**Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde**

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksianto sähköisesti

Jos hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Jos hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosainen on saanut asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneensa tiedon myöhemmin.

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosainen on saanut päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan hankintayksikölle. Hankintayksikön yhteystiedot:

Hankintayksikkö: Kemin kaupunki
Valtakatu 26, 94100 Kemi
kirjaamo@kemi.fi

II VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUTEEN**Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset**

Asianosainen voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

1. yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2. sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3. sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Tiedoksianto sähköisesti

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti. Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden aukioloajan päättymistä. Markkinaoikeuden virka-aika on ma-pe klo 8.00–16.15.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä markkinaoikeudelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi markkinaoikeus valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (410/2015) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Valituksen toimittaminen, markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa.

Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Markkinaoikeuden yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Sörnäistenkatu 1
00580 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>